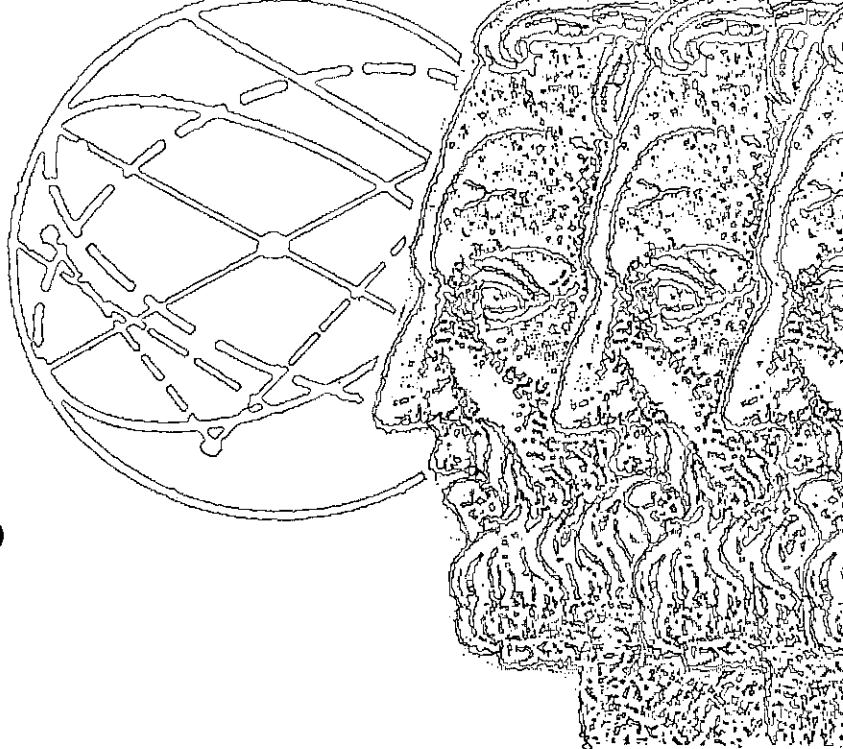
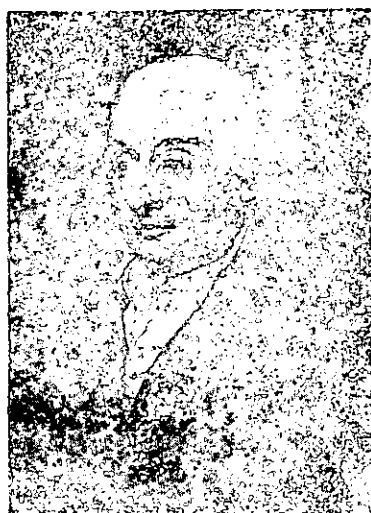

مشاهیر ریاضی جهان

برگرفته از: فرهنگ ریاضیات آکسفورد

ترجمه: غلامرضا یاسی پور

لاگرانژ، زوزف -
لونی

است. که ذره‌ای که در امتداد آن تحت نیروی ثقل می‌لغزد کمترین زمان را برای رسیدن از نقطه بالایی به نقطه پایینی بگیرد. لاپلاس، پی‌یر - سیمون، مارکی دو^۱ (۱۷۴۹ - ۱۸۲۷). لاپلاس فرانسوی، گرچه در طبقه اشراف متولد نشد اما از شانس‌ی که داشت در سیاست استاد بود. تحت زعامت ناپلئون وزیر داخله شد (بدون توفیق) اما به نظر می‌رسد که با پادشاهی احیا شده نیز به همین ترتیب ساخته باشد. بیشتر به خاطر اثرش در مورد حرکت سیاره‌ای که در مکانیک آسمانی^۲ اش آمده، نیز سهم اساسی‌اش در نظریه احتمال معروف است. این لاپلاس بود که نظریه جاذبه‌ای نیوتن را در بررسی کل منظومه شمسی به

خوارزمی^۳ (حدود ۸۰۰ میلادی). کلمه «الگوریتم» را از نام این ریاضیدان مکتب اسلام استخراج کرده‌ایم. عنوان اثرش، الجبر و المقابله نیز کلمه «جبر» را به ما داده است. لاگرانژ، زوزف - لونی^۴ (۱۷۳۶ - ۱۸۱۳). لاگرانژ، با اوایلر، شاید بزرگترین ریاضیدانهای قرن هجدهم باشند. گرچه در تورین^۵ تولد یافت، و قسمت اولیه حیات خود را در آنجا گذراند، سرانجام در پاریس اقامت گزید و معمولاً فرانسوی قلمداد می‌شود، اما ممکن است ایتالیاییها این را عادلانه تصور نکنند. غالب کارهای مهمش در برلین، که در آکادمی آن جانشین اوایلر بود، انجام گرفت. آثارش، همراه با آثار مهمترین ریاضیدانهای آن زمان، تمامی برد ریاضیات را در برمی‌گیرد. احتمالاً بیشتر به عنوان پیشرو در توسعه مکانیک نظری^۶ مشهور است. به خصوص اساساً عهده‌دار روشهای حساب تغییرات^۷ و روش لاگرانژی^۸ محاسبات از آن در مکانیک است. در نظریه ماکسیم - می نیمم معمولی، باید مقدار x را که، مثلاً، مقدار $F(x)$ را می‌نیمم می‌کند، به دست آوریم. در صورت مبنایی حساب تغییرات، باید مسأله بسیار مشکلتر به دست آوردن تابع^۹ f را که مقدار انتگرالی چون $\int_a^b F(x, f(x), f'(x)) dx$ را می‌نیمم می‌کند، حل کنیم. یکی از مسائل مشهور این موضوع مسأله یافتن منحنی و اصل دو نقطه مفروض در صفحه قائمی

کامل این قانون در انتظار گاوس بود.

لایبنیتز، گوتفرید^{۱۴} (۱۶۴۶ - ۱۷۱۶). لایبنیتز فیلسوف و ریاضیدان همه فن حریف و مشهور آلمانی است. در ریاضیات، همراه با نیوتن، واضع حساب دیفرانسیل و انتگرال است. نیز سهم عمده‌ای در گسترش منطق علامتی داشت، و این مسیری بود که تا پایان قرن نوزدهم دنبال نشد. در حدود ۱۷۱۲، نزاعی بین المللی، بر سر ادعاهای رقابت‌آمیز مخترع حساب دیفرانسیل و انتگرال بودن، بین نیوتن و لایبنیتز در گرفت. رفتار لایبنیتز در این برخورد، برخلاف نیوتن، و برخلاف رفتار خودش با اسپینوزا، جوانمردانه بود.

لاپلاس، پی‌یر - سیفون، مارکی دو

کار برد. او این نظریه قویاً جبری را که، هنگامی که شرایط آغازی^{۱۱} یک دستگاه دینامیکی بسته، نظیر کیهان را بدانیم، تکامل آینده آن کاملاً مشخص می‌شود، گسترش داد.

لایبنیتز
گوتفرید

لژاندر، آدرین - ماری^{۱۲} (۱۷۵۲ - ۱۸۳۳). سه ریاضیدان مشهور فرانسوی در ارتباط با دوران انقلاب فرانسه، در ارتباط با این واقعیت که اسامی هر سه‌شان با L آغاز می‌شود، نیز هستند: لاگرانژ، لاپلاس، لژاندر. لژاندر در قرن نوزدهم به خاطر کتاب درسی هندسه‌اش که با استاندارد آن زمان «کارسره» اقلیدسی‌ای بود، بسیار معروف بود. اثر اساسی‌اش در ارتباط بسیار با حساب دیفرانسیل و انتگرال بود، به این ترتیب که مسئولیت رده‌بندی انتگرال‌های بیضوی را به صورتهای استانداردشان به عهده داشت. دانشجویان ریاضیات پیشرفته‌تر به زودی با چند جمله‌ایهای لژاندر، که در میان مهمترین توابع خاص قرار دارند، مواجه می‌شوند. لژاندر در زمینه‌ای کاملاً متفاوت، کاری اساسی در نظریه اعداد انجام داد. قانون تقابل درجه دوم^{۱۳} را همراه با اوایلر حدس زد و جزئاً اثبات کرد. اثبات

□ یادداشتها:

1. al - Khwārizmi
2. algorithm
3. algebra
4. Lagrange, Joseph-Louis
5. Turin
6. theoretical
7. Calculus of Variations
8. function
9. Laplace, Pierre-Simon, Marquis de
10. Mécanique Céleste
11. starting conditions
12. Legendre, Adrien-Marie
13. Law of Quadratic Reciprocity
14. Leibniz, Gottfried

لژاندر، آدرین - ماری